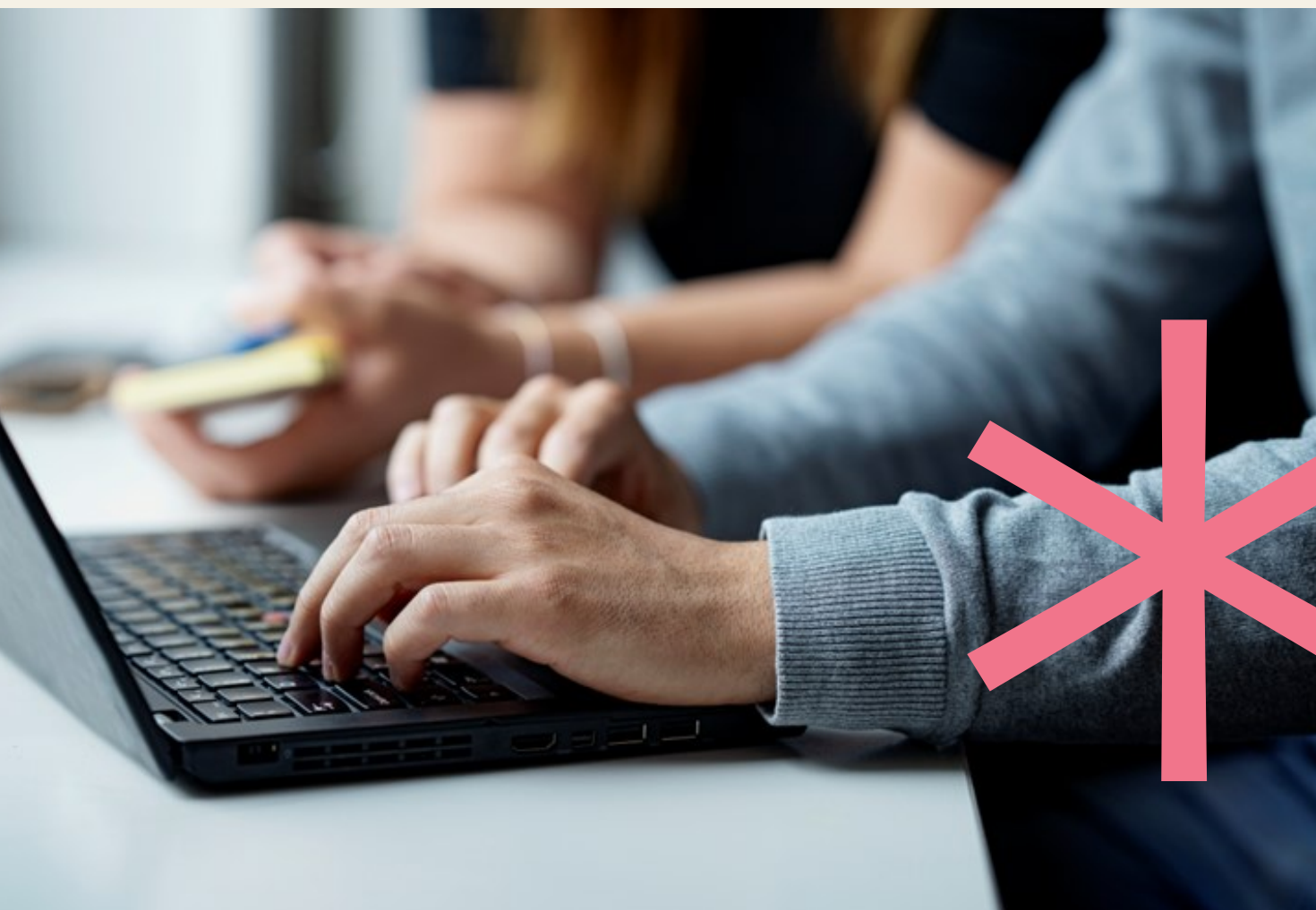

Digitaliseringsstyrelsens vejledninger om de forbudte former for AI-praksis

Vejledning om forbud mod AI, der foretager en ikkemålrettet indsamling af ansigtsbilleder

Indhold

1. Indledende bemærkninger.....	2
2. AI-forordningens artikel 5, stk. 1, litra e	2
3. Betingelserne	2
4. Betingelse nr. 2: Om ansigtsgenkendelsesdatabaser	3
5. Betingelse nr. 3: Om en ikkemålet indsamling	4
6. Betingelse nr. 4: Om indsamling via internettet eller kameraovervågning	4
7. Fiktivt eksempel på en forbudt AI-praksis efter AI- forordningens artikel 5, stk. 1, litra e	5

1. Indledende bemærkninger

For at sikre en bedre forståelse af indholdet i denne vejledning anbefales det, at den læses i sammenhæng med "Hovedvejledning om de forbudte former for AI-praksis efter AI-forordningens artikel 5". Det skyldes, at hovedvejledningen indeholder en generel beskrivelse af de forbudte former for AI-praksis, mens denne vejledning udelukkende beskriver forbuddet mod AI, der foretager en ikkemåltrettet indsamling af ansigtsbilleder (artikel 5, stk. 1, litra e). Hovedvejledningen kan findes på Digitaliseringsstyrelsens hjemmeside.

2. AI-forordningens artikel 5, stk. 1, litra e

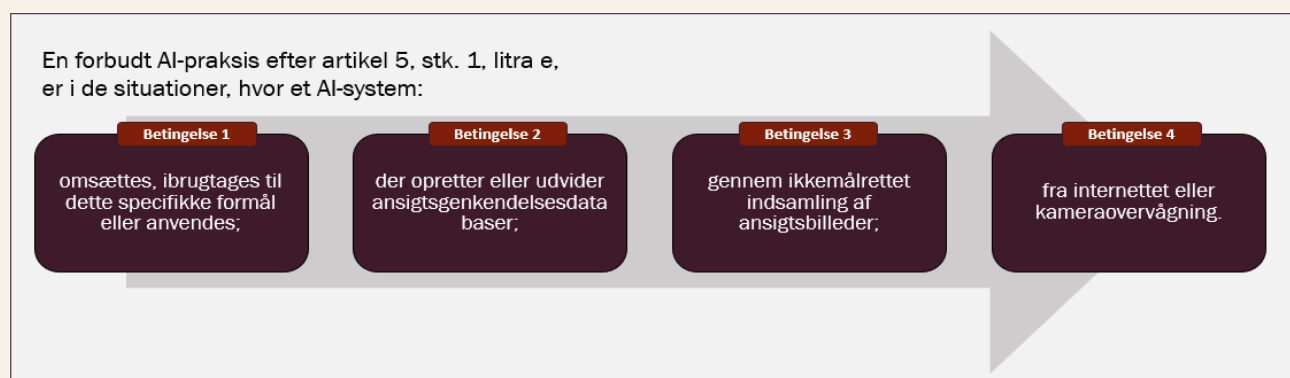
Det følger af AI-forordningens¹ artikel 5, stk. 1, litra e, at det inden for EU's grænser er forbudt at bruge AI-systemer, som opretter/udvider ansigtsgenkendelsesdatabaser gennem en ikkemåltrettet indsamling af ansigtsbilleder. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

*"Følgende form[er] for AI-praksis er forbudt:
omsætning, ibrugtagning til dette specifikke formål eller anvendelse af AI-systemer, der opretter eller udvider ansigtsgenkendelsesdatabaser gennem ikkemåltrettet indsamling af ansigtsbilleder fra internettet eller kameraovervågning"*

Formålet med bestemmelsen er at forbyde en ikkemåltrettet masseovervågning af borgere ved brug af AI-systemer, da det kan øge følelsen af masseovervågning i de enkelte medlemslande. Det fremgår udtrykkeligt af AI-forordningen, at masseovervågning kan føre til grove krænkelse af borgernes grundlæggende rettigheder, herunder retten til privatlivets fred².

3. Betingelserne

Af bestemmelsens ordlyd kan udledes, at der er fire betingelser, som *alle* skal være opfyldte, før et AI-system er forbudt. Det betyder også, at anvendelsen af et AI-system vil være lovligt, hvis én eller flere af betingelserne ikke er opfyldt. De fire betingelser fremgår af figur 1 nedenfor.

Figur 1. De fire betingelser, som kan udledes af forbudskategorien i AI-forordningens artikel 5, stk. 1, litra e.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1689 af 13. juni 2024 om harmoniserede regler for kunstig intelligens og om ændring af forordning (EF) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 og (EU) 2019/2144 samt direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 og (EU) 2020/1828 (forordningen om kunstig intelligens).

² AI-forordningens præambelbetragtning nr. 43.

Da den første betingelse vedrørende *"omsætning, ibrugtagning til dette specifikke formål eller anvendelse af et AI-system"* er beskrevet i afsnit 4.1 i hovedvejledningen, er det kun de tre øvrige betingelser, som vil blive uddybet i de følgende afsnit.

4. Betingelse nr. 2: Om ansigtsgenkendelsesdatabaser

Den anden betingelse der skal være opfyldt er, at et AI-system skal anvendes til at:

"oprette eller udvide ansigtsgenkendelsesdatabaser".

Bestemmelsens ordlyd i form af, at *"oprette eller udvide"* indebærer, at det både omfatter eksisterende og nye ansigtsgenkendelsesdatabaser.

Det er dernæst afgørende, at der er tale om en *"ansigtsgenkendelsesdatabase"*.

- Ved *"ansigtsgenkendelse"* må forstås en software i form af maskinlæring, der er et område under kunstig intelligens, som er i stand til at analysere billeder med henblik på at identificere mennesker med en vis grad af sikkerhed på baggrund af biometriske data³. Det bør i den sammenhæng bemærkes, at behandlingen af biometriske data altid vil skulle foregå i overensstemmelse med de gældende databeskyttelsesretlige regler⁴.
- Ved en *"database"* må forstås en organiseret indsamling/opbevaring af informationer, der kan gemmes og tilgås elektronisk. Digitale databaser kan anvendes til at håndtere store mængder af informationer og sikre, at de let kan genfindes og bearbejdes.

Det bør bemærkes, at der ikke i AI-forordningen er fastsat en tidsfrist i forhold til lagring af information. Lagringsperioden af ansigtsbillederne er ikke afgørende, idet opbevaringen i et kort tidsrum ikke vil undtage et AI-system fra kravet. Derimod vil overvågning som foregår i realtid, og hvor der ikke sker en lagring af ansigtsbilleder i en database, ikke være omfattet af denne forbudsbestemmelse. Det er således selve lagringen, som er afgørende.

En ansigtsgenkendelsesdatabase er en specifik form for digital platform, der er i stand til at organisere og sammenligne ansigtsbilleder. Databasen indeholder oftest, foruden ansigtsbilleder, tilknyttede metadata (navne og andre biometriske identifikatorer). Det skal understreges, at det ikke er afgørende, at ansigtsgenkendelsesdatabasen indeholder disse metadata med henblik på at udgøre en ansigtsgenkendelsesdatabase. Systemet anvender algoritmer til at analysere og sammenligne ansigter for at identificere eller verificere en persons identitet med en vis grad af sikkerhed.

³ I AI-forordningens artikel 3, stk. 1, nr. 34, er *"biometriske data"* defineret som: *"personoplysninger som følge af specifik teknisk behandling vedrørende en fysisk persons fysiske, fysiologiske eller adfærdsmæssige karakteristika som f.eks. ansigtsbilleder eller fingeraftryksoplysninger"*.

⁴ I databeskyttelsesretten (GDPR) er *"biometriske data"* kategoriseret som *"følsomme personoplysninger"*. Efter databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, gælder der et forbud mod behandling af særlige kategorier af oplysninger, herunder behandling af biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person. Forbuddet i databeskyttelsesforordningens artikel 9 stk. 1, finder ifølge bestemmelsens stk. 2, ikke anvendelse, hvis der kan anvendes et lovlig behandlingsgrundlag, som er oplyst i artikel 9, stk. 2, litra a-j.

Det skal understreges, at det ikke efter bestemmelsen er en betingelse, at det eneste formål med databasen er at anvende den til ansigtsgenkendelse. Databasen kan således godt blive anvendt til andre formål, som ikke nødvendigvis vil være forbudt efter AI-forordningen.

5. Betingelse nr. 3: Om en ikkemålet indsamling

Den tredje betingelse der skal være opfyldt er, at ansigtsgenkendelsesdatabasen skal oprettes eller udvides via en:

"ikkemålet indsamling af ansigtsbilleder"

Betingelsen kan med fordel opdeles i to dele: 1) en ikkemålet indsamling og 2) ansigtsbilleder.

- Ved en *"ikkemålet indsamling"* må forstås, at et AI-system indsamler ansigtsbilleder, som ikke er udvalgt på forhånd. AI-systemet må derfor ikke søge efter at indsamle specifikke ansigtsbilleder af specifikke personer eller grupper af personer, men skal derimod indsamle (*"trawle"*) samtlige ansigtsbilleder, som AI-systemet finder. Det kan f.eks. være overvågningskameraer, som registrerer og lagrer ansigtsbilleder af samtlige forbigående på en gade, i et storcenter eller på et fodboldstadion.

Såfremt AI-systemet begynder at søge efter og indsamle ansigtsbilleder af én specifik person eller én foruddefineret gruppe af personer, f.eks. en kendt skuespiller eller sportsstjerne, vil indsamlingen i stedet være målet. En sådan målet indsamling er ikke forbudt efter artikel 5, stk. 1, litra e, i AI-forordningen, forudsat at AI-systemet udelukkende gemmer ansigtsbillederne af den/de specifikke personer, som indsamlingen var målet mod.

Det er derudover afgørende, at den ikkemålede indsamling vedrører ansigtsbilleder.

- Ved *"ansigtsbilleder"* må forstås billeder, som indeholder menneskelige ansigter. Det skal understreges, at det udelukkende er ansigtsbilleder, som er omfattet. Hvis der anvendes et AI-system til at indsamle andre typer af biometrisk data, f.eks. oplysninger om fingeraftryk, vil dette ikke være forbudt efter denne bestemmelse.

6. Betingelse nr. 4: Om indsamling via internettet eller kameraovervågning

Den fjerde og sidste betingelse som skal være opfyldt er, at den ikkemålede indsamling af ansigtsbillederne skal foregå via:

"internettet eller kameraovervågning"

Det er derfor afgørende, at den ikkemålede indsamling foregår via en af disse to *"kilder"*, idet den sidste betingelse ikke vil være opfyldt, hvis indsamlingen f.eks. foregår via et lokalt lagret arkiv af billeder, der består af tidligere fremkaldte og indscannede privatbilleder.

- Det må antages, at begrebet "*internettet*" skal forstås i bred forstand. Når et AI-system indsamler ansigtsbilleder via internettet, betyder det således, at AI-systemet automatisk søger efter og indsamler billeder af menneskers ansigter fra hjemmesider, sociale medier, nyhedsartikler eller andre offentligt tilgængelige kilder online. Det kan f.eks. være, hvis et AI-system gennemgår millioner af billeder på hjemmesider og sociale medier, f.eks. på Instagram og Facebook, og gemmer alle ansigtsbilleder, uanset hvem personerne er.
- Begrebet "*kameraovervågning*" vil typisk bestå af ét eller flere kameraer, der overvåger et specifikt område, f.eks. butikker, lufthavne, fodboldstadions, togstationer, arbejdspladser eller andre private eller offentligt tilgængelige steder. AI-systemets indsamling via kameraovervågning sker oftest løbende og uden, at de berørte personer nødvendigvis er klar over det.

7. Fiktivt eksempel på en forbudt AI-praksis efter AI-forordningens artikel 5, stk. 1, litra e

I dette afsnit gennemgås en konkret fiktiv case, hvori samtlige fire betingelser i bestemmelsen berøres. Beskrivelsen af casen er bygget op, så flere elementer vil blive tilføjet undervejs med henblik på at demonstrere, hvornår de enkelte betingelser individuelt er opfyldt, samt hvordan de hænger sammen indbyrdes.

Det er vigtigt at understrege, at denne case udelukkende vurderes efter forbudsbestemmelsen om ikkemålet indsamling af ansigtsbilleder efter AI-forordningens artikel 5, stk. 1, litra e. Der bliver derfor ikke taget stilling til, hvorvidt hændelsesforløbet også vil være i strid med anden national eller EU-lovgivning, f.eks. straffeloven.

Case

Den amerikanske virksomhed "*FaceHarvest AI*" har udviklet en ansigtsgenkendelsesteknologi, hvor hensigten er at opbygge en stor, mangfoldig database af ansigter til at kunne identificere personer globalt – uden at indsamlingen er rettet mod nogen specifik person eller målgruppe. Systemet bliver købt af og importeret til det europæiske marked af den danske virksomhed "*Ansigtsskærm A/S*".

Sådan fungerer AI-systemet:

- AI-systemet bruger en automatisk "scrapet" til at gennemse offentligt tilgængelige sociale medieplatforme, blogs, nyhedssites, videoplatforme og lignende.
- AI-systemet identificerer og henter alle billeder, der indeholder menneskelige ansigter. AI-systemet indsamler alt, som det kan finde.
- Billederne gemmes sammen med tilknyttede oplysninger (f.eks. billedets URL, navne, tags) i en database.
- Virksomheden "*FaceHarvest AI*" bruger disse data til at:
 - Træne deres AI-system i ansigtsgenkendelse.
 - Oprette en søgbar ansigtsdatabase, hvor enhver kunde (f.eks. politi eller private virksomheder) kan uploade et billede til databasen og få matches fra den indsamlede mængde af ansigtsbilleder.

For at kunne vurdere om de forskellige betingelser i bestemmelsen er opfyldt, vil casen i det følgende blive brudt op. Casens forskellige delelementer fremgår af tekstbokse, mens forklaringer og uddybninger er skrevet med kursiv.

Vurdering af betingelse nr. 1) Om omsætning, ibrugtagning til dette specifikke formål eller anvendelse af et AI-system:

AI-systemet udviklet af den amerikanske virksomhed "FaceHarvest AI" bringes i omsætning i Danmark.

Det er først og fremmest en forudsætning for den videre vurdering, at AI-systemet er bragt i omsætning, ibrugtaget til dette specifikke formål eller anvendt i EU. Når Ansigtstøvsugeren A/S importerer AI-systemet, bringer de det samtidig i omsætning i EU for første gang.

Det skal dernæst vurderes, hvorvidt AI-systemet opretter eller udvider ansigtsgenkendelsesdatabaser.

Vurdering af betingelse nr. 2) Om ansigtsgenkendelsesdatabaser:

Hvis der tilføjes: AI-systemet indhenter ansigtsbilleder, som den lagrer i én stor database. Databasen har til formål at skabe et mangfoldigt sted, hvor der kan identificeres personer på globalt plan.

Når AI-systemet indsamler ansigtsbillederne, med formålet om at skabe en global database til identifikation af personer, må det vurderes, at der både oprettes og senere udvides en database af ansigtsbilleder. Da billederne bliver lagret, dvs. at det ikke blot er forbigående billeder, er der tale om en egentlig database. Databasen bruges desuden til ansigtsgenkendelse, da personer globalt kan identificeres på baggrund af de lagrede ansigtsbilleder.

Dernæst skal det vurderes, om indsamlingen af ansigtsbilleder er ikkemåltrettet.

Vurdering af betingelse nr. 3) Om en ikkemåltrettet indsamling:

Hvis der tilføjes: AI-systemet indsamler alle de ansigtsbilleder, som det støder på. Systemet har ikke fået instruks på at søge efter bestemte personer eller lede efter specifikke kriterier. Der foretages således en generel indsamling af tilgængelige ansigtsbilleder.

Når AI-systemet foretager en indsamling af alle tilgængelige ansigtsbilleder, uden at have fået en afgrænset instruks, herunder instruks om at søge efter specifikke personer eller karakteristika, må det vurderes, at indsamlingen af ansigtsbilleder er ikkemåltrettet. Dette understøttes af, at AI-systemet indsamler alle billeder alene med kriteriet, at billedet indeholder et menneskeligt ansigt. Denne indsamling er for bred til at kunne vurderes til at være måltrettet.

Til sidst skal indsamlingen af ansigtsbilleder ske enten via internettet eller kameraovervågning.

Vurdering af betingelse nr. 4) Om indsamling via internettet eller kameraovervågning:

Hvis der tilføjes: AI-systemet indsamler alle offentligt tilgængelige ansigtsbilleder via "scraping" på sociale medier, blogs, nyhedssider, videoplatforme og andre offentligt tilgængelige platforme.

Når AI-systemet indsamler ansigtsbilleder via "scraping" på diverse offentlige platforme, er den sidste betingelse ligeledes opfyldt. AI-systemet indhenter nemlig ansigtsbilleder, der er tilgængeliggjort via hjemmesider på internettet. Der er ikke noget krav til i hvor vidt omfang, AI-systemet indhenter ansigtsbilleder på internettet, og det er heller ikke afgrænset, hvad internettet indebærer. Derfor er det tilstrækkeligt at vurdere, at indhentningen på internettet er sket, hvis den side, hvor AI-systemet har hentet ansigtsbilledet fra, er tilgængelig på internettet.

